

PESA INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL STUDIES

PESA ULUSLARARASI SOSYAL
ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

December 2024, Vol:10, Issue:2
e-ISSN: 2149-8385

Aralık 2024, Cilt:10, Sayı:2
ISSN: 2528-9950

Journal homepage: <http://dergipark.gov.tr/pesausad>

Doi:

OSMANİYE YEREL BASININDA GÖÇMEN TEMSİLİ -AKDENİZ GAZETESİ ÖRNEĞİ-*

Representation of Migrants in the Local Press of Osmaniye
-The Case of Akdeniz Newspaper-

Ümmü ARISAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Ortadoğu ve Göç Araştırmaları Ana Bilim Dalı, Ortadoğu ve Göç Yüksek Lisans Programı,
ummuarisan@gmail.com. Orcid: 0009-0003-5616-2666

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:
Geliş: 23 Ekim 2024
Kabul: 6 Aralık 2024

Anahtar Kelimeler:
Göçmen Temsili, Osmaniye,
Göstergebilim, Yerel Gazete

© 2024 PESA Tüm hakları saklıdır

Öz

Türkiye jeopolitik konumu gereği göç güzergahında olması nedeniyle literatürde transit ülke olarak kabul edilmiştir. Ancak Suriye’de başlayan iç savaş sonrasında Türkiye, yoğun bir uluslararası göçe maruz kalmıştır. Osmaniye ili de bu göç süresinden etkilenmiştir. Suriyeli göçmenler Türklerin yaşam dünyasına katılmıştır. Bu durumun bir sonucu olarak da karşılıklı etkileşim süreci yaşanmıştır. Bunun kimi zaman olumlu kimi zaman da olumsuz sonuçları birçok alanda rahatlıkla görülebilir. Yaşanan karşılıklı etkileşimin boyutlarının görünür kılındığı alanlardan bir tanesi medyadır. Medya göçmenlere yönelik tavır, düşünce ve davranışları yansıtması bakımından önemlidir. Bu çalışmada Osmaniye’de yayınlanan Akdeniz Gazetesi örnekleme üzerinden göçmenlerin nasıl temsil edildiği ortaya koyulmuştur. Çalışmada Roland Barthes’in göstergebilim yöntemi seçilmiştir. 2012-2017 ve 2018-2022 olarak belirlenmiş olan zaman dilimlerinde Akdeniz Gazetesi’nde yayınlanan yazılar karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda Akdeniz Gazetesi’nde 2012-2022 yılları arasında göçmenlerin temsil edilme biçimlerinin değişiklik gösterdiği ortaya çıkmıştır. 2012-2017 yılları arasında Suriyeli göçmenler “yardıma muhtaç, mazlum” şeklinde temsil edilirken; 2018-2022 yılları arasında ise “kaçak, düzensiz ve suçlu” göçmenler olarak temsil edildiği ortaya çıkarılmıştır.

ARTICLE INFO

ABSTRACT

* Bu çalışma, 30-31 Ekim 2024 tarihlerinde Sakarya Üniversitesi ICOMS 4.Uluslararası İletişim Bilimleri Sempozyumu’nda sunulan özet bildirinin genişletilmiş halidir.

Article History:

Received: 23 October 2024

Accepted: 6 December 2024

Keywords:

Migrant Representation,
Osmaniye, Semiotics, Local
Newspaper

© 2024 PESA All rights reserved

Due to its geopolitical location, Türkiye is often described in the literature as a transit country on migration routes. However, following the onset of the Syrian civil war in 2011, Türkiye has experienced a significant influx of international migrants. One of the provinces affected by this migration process is Osmaniye. Syrian migrants have become part of the daily lives of Turkish society, leading to a process of mutual interaction. This interaction has sometimes yielded positive outcomes and, at other times, negative consequences, which are evident across various domains. One of the key areas where the dimensions of this mutual interaction become visible is the media. The media holds significant importance as it reflects attitudes, thoughts, and behaviors towards migrants. This study analyzes how migrants are represented in the local media, focusing on the example of Akdeniz Newspaper, which is published in Osmaniye. The study employs Roland Barthes semiology method. It examines two distinct time periods, 2012-2017 and 2018-2022, comparing articles published in Akdeniz Newspaper during these intervals. The analysis reveals a notable shift in the representation of migrants in Akdeniz Newspaper between 2012 and 2022. During the 2012-2017 period, Syrian migrants were primarily portrayed as “needy and oppressed”. However, in the 2018-2022 period, this portrayal shifted towards representing migrants as “illegal, irregular, and criminal”. This study aims to shed light on the transformation of migrant representations in local media, providing insights into the relationship between societal perceptions and media narratives.

GİRİŞ

Göç insanların veya toplulukların hem kendi istekleriyle hem de kendi iradeleri dışındaki gelişmelerin bir sonucu olarak gerçekleşen bir süreç olarak tanımlanabilir. Göç bireysel olabildiği gibi kitlesel bir dalga şeklinde yaşanabilmektedir (Ekici ve Tuncel, 2016: 14). Savaşlar, iç isyanlar, ekonomik gelişmeler göçe neden olmaktadır. Son yirmi yılda Ortadoğu'nun iç savaş yaşayan ülkelerinden Avrupa'ya doğru büyük bir göç dalgası yaşanmıştır (Efe, 2018: 17). Bunun sonucu olarak birçok farklı toplumda toplumsal yapıda önemli dönüşümler meydana gelmektedir (Tezcan, 2023). Kültürel karşılaşma veya farklı kültürlerin karşılaşması mevcut toplumsal yapıyı dönüştürmektedir.

2010 yılı dünya siyasi tarihi ve Ortadoğu ülkeleri açısından önemli bir kırılmaya şahitlik etmiştir. Arap Baharı olarak isimlendirilen olaylar sadece Ortadoğu'da değil dünyanın pek çok farklı ülkesinde yansıma bulmuş olup yoğun bir göç hareketliliğine neden olmuştur (Türkeş ve Kılıç, 2018: 2). Arap Baharı'ndan sonra başlayan Suriye İç Savaşı'yla birlikte Türkiye'ye gelen göçmen sayısı artmıştır. Türkiye, Suriyeli göçmenlere yönelik açık kapı politikası izleyerek 29 Nisan 2011 tarihinde Suriye'den Türkiye'ye ilk göç akınının başlamasına zemin hazırlamıştır. Türkiye'nin açık kapı politikası Esed yönetiminin barışçıl taleplere karşı direnemeyeceği varsayımı üzerinde inşa edilmiştir ancak çatışmalar bir iç savaşa dönüşmüştür (Karasu, 2018: 29). Göç süreci hem göçmenler hem de ev sahibi topluluk açısından dinamik bir süreç olarak her iki toplulukta çeşitli değişim ve dönüşümlere sebep olmaktadır (İnan, 2013). Göçmenler geldikleri ilk yıllarda misafir ve geçici olarak kabul edilmiştir. Ancak son yıllarda Türk toplumu tarafından kalıcı oldukları içselleştirilmeye başlanmıştır (Akin ve Bozbaş, 2020: 50). Türkiye Göç İdaresi Başkanlığı'nın yayınladığı verilere göre geçici koruma kapsamındaki Suriyeli sayısı 2012 yılında 14.237 iken 26.09.2024 tarihinde 3.090.975 kişi olmuştur (Göç İdaresi Başkanlığı, 2024).

Göçmenleri temsil etmede medya önemli bir konuma sahiptir. Türkiye'ye gelen göçmenler medyanın ve haber sitelerinin konusu haline gelmiştir. Medyanın haberlerde sunduğu göçmen temsili aynı zamanda toplumun da göçmene bakış açısını şekillendirmektedir. Ya da tersi şekilde toplumun

göçmene bakışı medyada kendisine bir temsil bulmaktadır (Varol, 2023: 93). Suriyeli göçmenler, haberi oluşturan aktörler olarak haberlerin kaynağı olarak tarif edilebilir. Bu nedenle haberlerde durum tanımlayıcısı olarak seçilen aktörler, Suriyeli göçmenlerin hangi şekilde sunulduklarını da yansıtmaktadır (Şen, 2017: 37). Bu çalışma tam olarak bu sunumun, yerel bir medya organı olan yerel bir gazetede nasıl temsil edildiğine odaklanmıştır.

Metinde Roland Barthes'ın göstergebilimsel yöntemi kullanılmıştır. Göstergebilim, sadece doğal dile değil dil dışındaki dizgeleri de dilin özel bir dizgesi olarak görür, gösterge ise dizgeleri betimlemekte ve dizgelerin kurdukları bağıntıları çözümlenmektedir (Sönmez ve İşeri, 2024: 250). Osmaniye'nin yerel medyası olan Akdeniz Gazetesi'nde göçmenlerin temsil edilişi, göçmenlerin nasıl algılandığına dair bir fikir sunmaktadır. Bu amaçla çalışmada Osmaniye'de yayınlanan ve yerel bir gazete olan Akdeniz Gazetesi örneklemini üzerinden göçmenlerin nasıl temsil edildikleri ele alınmıştır. 2012-2022 yılları arasındaki göçmenlerle ilgili yapılan haberler çalışmaya dahil edilmiştir. 2012-2017 yılları arası ve 2018-2022 yılları arası karşılaştırmalı bir şekilde analiz edilip yorumlanmıştır.

1. OSMANİYE'YE SURİYE'DEN YAPILAN GÖÇLER

Göç kavramını ulusal sınırlar içinde ya da uluslararası bir sınırı geçerek yapılan yer değiştirme hareketi olarak tanımlamak mümkündür. Göç süresine, yapısına bakılmaksızın insanların yer değiştirdiği nüfus hareketleridir (Uluslararası Göç Hukuku: Sözlük, 2009). Dünyada göçler, sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel, güvenlik ve doğal nedenlerine göre ele alınabilmektedir (Günay ve ark., 2017: 39). Göçlerin yaşanmasının bir nedeni olarak karşımıza savaşlar çıkmaktadır. Özellikle Arap Baharı ve Suriye İç Savaşı'nın yaşanması göçmen sayısında bir artışa yol açmıştır. Suriye'den gelen kitlesel göç dalgasıyla birlikte hem göç eden kişiler hem de göçe muhatap olan Türk halkı toplumsal değişim süreci yaşamaktadır (Akın ve Bozbaş, 2020: 50). Türkiye, yaşanan Suriye iç savaşından sonra düzensiz göçmenlere, sığınmacılara ve insan ticareti mağdurlarına, ülkesinden ekonomi veya güvenlik nedeniyle kaçan milyonlarca kişiye ev sahipliği yapmıştır (Güler, 2021: 229). Bunun sonucu olarak da Türkiye, ikamet eden oldukça Suriyeli göçmenlerin uyum süreçlerini çözmek durumunda kalmıştır.

Göçmenler gelirken kendi kültürleriyle birlikte gelmekte ve karşılaştıkları kültürle de yeni bir sosyalleşme sürecine kapı aralamaktadır. Gelen göçler farklı kültürler arasında sancılı olurken benzer kültürler arasında daha kolay biçimde yaşanmaktadır (Karakaya, 2020: 122). Göçmenler, sadece coğrafya değiştirmekle kalmaz kendi kültür ve değerlerini de yanlarında getirirler. Nitekim ferdi davranışlarının değerler ekseninde biçimlendiği ve ortaya konulduğu bir gerçektir (Ekşi, Ulusoy ve Toprak, 2018). Kültürel etkileşimle birlikte göçmenler kendi kültür ve değerleri ile birlikte yeni yaşamlar inşa edilmesine yol açmaktadır (Yeter, 2018: 122). Türklerin ve Suriyeli göçmenlerin birlikte yaşam kültürü geliştirebilmeleri için süreç içinde olumlu şekilde birbirlerine bağlanmaları, kendilerini yeni toplumla özdeşleştirmeleri gerekmektedir (Şahin ve Eşici 77). Suriyeli göçmenlerin yaşamak için geldikleri şehirlerin kültürleri de bu anlamda önemlidir.

Coğrafi konumu gereği büyük şehirlere yakın olan Osmaniye, göçmenler için cazip bir yerleşim yeridir. Osmaniye'ye göçmenlerin gelmesiyle birlikte Osmaniye'nin Cevdetiye ilçesinde bir kamp kurulmuştur. Bu kampta Suriyeli göçmenler ekonomik ve sosyal olarak kendilerine ait bir yaşam tarzı oluşturmuşlardır. Cevdetiye kampının merkeze yakın olması ve bu bölgeye ulaşımın kolay şekilde sağlanmasından dolayı Osmaniye'liler ve Suriyeli göçmenler arasındaki kültürel etkileşim daha canlı olmaktadır (Doğaner, 2021: 28). Bunun bir yansıması olarak Osmaniye'de yaşayan göçmenlerin şehrin merkezinde ve mahalle aralarında yoğun şekilde konumlandıkları gösterilebilir (Ersoy ve Ala, 2019: 1352). Demir ve Ceylan çalışmasında (2022: 50) Suriyeli kişilerin İstiklal, Kurtuluş, Selimiye, Rahime Hatun, Kazım Karabekir, Mareşal Fevzi Çakmak, Cumhuriyet, Rızaiye, Mimar Sinan mahallelerinde yoğunlukta olduklarını, genele bakıldığında ise şehrin tüm mahallelerinde ikamet ettiklerini belirtmiştir. Toplamda Osmaniye'de 07.11.2024 tarihi itibarıyla kayıtlı Suriyeli sayısı 39.379 kişidir (İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı, 2024).

2. MEDYADA GÖÇMEN TEMSİLİ

Medya, kültürü geliştirir ve yaşatır, bireylerin kişilik gelişimlerine katkı sağlar. Bunun tersine olarak ulusal kültürü zayıflatıp bireylerin kişilik gelişimlerini bozucu nitelikte bir etki de yapabileceğine sahiptir (Arslan, 2004: 11). Medyada sunulan haber içerikleri, belirli toplumsal grupların geliştirdiği söylemin veya egemen ideolojinin dışı vurumunu da yansıtmaktadır. Başka bir deyişle bir haberin gerçekliği ideolojik süzgeçten geçirilerek düzenlenebilmektedir (Göker ve Keskin, 201: 234). Medya temsilinde çoğunlukla anlatılar veya imajlar kullanılır. Görsel imajlar sosyal medya ve bloglar gibi içerikler üzerinden de sunulabilmektedir. Temsil içeriğinin yeniden inşasını anlatmaktadır ve gerçekliğin tamamen kendisi değildir (Ayhan ve ark. 2018:192). Türkiye’de göçmen temsiline yönelik yapılan çalışmalar ise göçmenlerin algılanışlarını göstermesi bakımından önem arz etmektedir. Bu konuda birçok çalışmanın yapıldığı da bilinmektedir.

Tiryaki (2022) *Türk Basınında Göçmen, Sığınmacı ve Mülteci Haberleri Üzerine Bir İnceleme* isimli çalışmasında gazete incelemeleri yaparak göçmenlere yönelik algıları ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Çalışmasında gazetelerin kendi ideolojik yaklaşımlarına göre haberleri yansıttıklarına ve objektiflikten uzak şekilde haber yaptıklarına dikkat çekmiştir. Göçmenler söz konusu olduğunda bu tutumların ve haber dilinin çok önemli olduğu bir kez daha anlaşılmaktadır.

Şen (2017) *Bir ‘Öteki’ Olarak Mülteciler: Suriyeli Mültecilerin Anaakım ve Alternatif Medyada Temsili* isimli çalışmasında Suriyeli mültecilerin anaakım ve alternatif medyada temsiline odaklanmıştır. Çalışmada anaakım medyada yayınlanan haberlerde mülteciler toplumsal bir sorun olarak değerlendirildiğini ortaya koymuştur. Alternatif medyada ise mevcut gerçekliğin asıl sorunlar bağlamında değerlendirildiğini ve sorunların kaynağı ne ise onun ön plana çıkarılmaya çalışıldığını ifade etmiştir. Görüldüğü gibi göçmenlerin nasıl sunuldukları iktidar biçimiyle doğrudan ilişkilidir.

Göktuna Yaylacı’nın (2017) *Eskişehir Yerel Basınında “Mülteciler” ve “Suriyeliler”* isimli çalışmasında mülteciler ve Suriyelilere yönelik algının nasıl olduğunu araştırmıştır. Çalışmada Suriyelileri mağdur olarak tanımlayan, yardım edilmesi gereken kişiler olarak gören haber sayılarının yoğunlukta olduğuna ulaşılmıştır. Suriyelilere yönelik yapılan eleştiri içerikli haberlerde ise dışlayıcı, ötekileştirici ve düşmanca bir dil kullanıldığı belirtilmiştir.

Türk (2019), *Batman Yerel Basınında Göçmenlerin Temsili Üzerine Bir Analiz* isimli çalışmasında Batman yerel basınında göçmenlerin temsiline yönelik bir çalışma yapmıştır. Çalışmada yerel basının göçmenlere yönelik olumlu temsiller oluşturduğu ve yapılan haber içeriklerinin yoğun şekilde benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Haber içeriklerinde ilk yıllarda sıklıkla mağduriyetler üzerinden temsiller son yıllarda ise uyum süreçleriyle ilgili temsillerin yoğunlaştığına yönelik bulgulara ulaşılmıştır.

Livberber (2021), *Suriyeli Sığınmacıların Türk Basınında Temsili: Haberler Üzerine Eleştirel Bir Analiz* isimli çalışmasında gazete haberlerinde Suriyeli sığınmacıların nasıl temsil edildiğine odaklanmıştır. Sığınmacılar biz, onlar/öteki kategorisinde temsil edilmektedir. Biz kategorisinde ortak kimliğe dahil edilirler, öteki kategorisinde bize muhtaç kimseler olarak temsil edilmektedirler. Çalışmada ulaşılan bir diğer sonuç ise sığınmacıların hem suçlu hem de kurban/ mağdur olarak temsil edildikleridir. Buna dönük sonuçlar ilerleyen bölümlerde açık bir şekilde görülmektedir.

Literatürde göçmenler ya bir sorun kaynağı ya da yardım edilmesi gereken kişiler olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda göçmenlerin temsiline dair çalışmalarda açığa çıkan şey göçmenlerin yerlilere göre bir var oluşa sahip oldukları yönündeki güçlü bir düşüncedir. Bu düşünce tüm çalışmaların ortak bir şekilde ortaya çıkardığı bir hakikattir.

3. ÇALIŞMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

Çalışma, Osmaniye ilinde yaşayan göçmenlere ilişkin yerel gazetede yer alan haberlerin incelenerek, göçmenlerin nasıl temsil edildiğini soruşturmaktadır. Nitel desende hazırlanan çalışma da göçmenlerin nasıl temsil edildiği açığa çıkarılmaya çalışılmıştır. Nitel araştırma bireysel özelliklerin farklı ve derin anlamlarına ulaşmaya çalışır. Nitel araştırma büyük örneklem yerine daha küçük çalışma

gruplarının derin ve özellikli verilerine odaklanır (Baltacı, 2019: 369). Aynı zamanda göç üzerine yapılan nitel çalışmalara bakıldığında bazı sorunların olduğu ve bu sorunların farkında olmanın gerekliliği de açıktır (Güloğlu, 2021).

Bu çalışmada örneklem olarak Osmaniye’de yayınlanan yerel bir gazete olan Akdeniz Gazetesi seçilmiştir. Akdeniz Gazetesi seçilirken 2012-2022 yılları arasındaki arşivlerinin saklanmış olması, aktif şekilde yayın hayatına devam etmesi hususlarına dikkat edilmiştir. Suriyeli göçmenlerin kitleler halinde Türkiye’ye göç etmeleri 2011 yılında başlamıştır ancak Akdeniz Gazetesi’nde haber konusu olmaları 2012 yılında olmuştur. Analizler yapılırken 2012-2017 ve 2018-2022 yılları arası karşılaştırmaya tabi tutulmuştur. Yıl ayırımında 2018 yılının kırılma noktası olarak alınmasındaki temel neden 2018 yılının Haziran ayında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimidir.

Akdeniz Gazetesi’nin arşivine girilerek tüm yayınlar incelenip göçmenlerle ilgili yapılan yayınlara erişilerek veriler elde edilmiştir. Gazeteler incelenirken göçmen, Suriyeli, mülteci, sığınmacı, göç, Suriye iç savaşı kavramlara odaklanılmıştır. Haberler tespit edilip transkripsiyonu yapılarak tek bir belge haline getirilmiştir. Yazıya geçirilen haberler Maxqda 2020 programına aktarılıp kodlamalar yapılmıştır. Oluşturulan kodlar 14 kategori şeklinde gruplandırılmıştır. Gruplandırılan kategoriler 4 tema haline getirilmiştir. Bu temalar; göçmenlerin nitelendirilme biçimi, siyasi söylem teması, güvenlik açısından problem olan göçmenler ve göçmenlerin kültürel bağlantıları temasıdır. Metnin yazımı da bu başlıklar bağlamında dizayn edilmiştir.

Çalışmanın verileri Roland Barthes’ın göstergebilim yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Göstergebilim temelde metinlerin çözümlenmesine odaklanmaktadır. Metin, göstergebilimin konusuna giren her şey olarak görülmektedir. Göstergebilim görünen anlamın dışındaki anlama odaklanır ve anlamı parçalara ayırır (Civelek ve Türkay, 2020: 772). Göstergebilimsel analiz yapılırken verilen mesaj ortaya koyulur aynı zamanda görünenin arkasında olan anlamı da ortaya koymaya olanak sağlanmaktadır. Göstergebilim derin anlama ulaşmaya çalışır ve anlamın nasıl inşa edildiği üzerinde durmaktadır (Civelek Oruç ve Türkay, 2018: 313). Göstergebilimin önemli alanlarını düz ve yan anlam bölümleri oluşturmaktadır. Düzenlam ve yan anlamlar Roland Barthes’ın kuramına dayanmaktadır. Göstergebilimin amacı, anlamları ortaya çıkarmak ve anlamlı bütünü çözümlenektir. Göstergebilimde önemli olan verilerin nasıl işlendiğini nasıl kullanıldığını sorgulamaktır (Aydın, 2016). Göçmen temsiline odaklanan bu çalışmada da yapılan haberler derin ve düz anlamları açısından yorumlanmıştır. Karşılaştırma yapmayı amaçlayan çalışmada yapılan tematik analiz derin ve düz anlam açısından 2018 öncesi ve sonrası olacak şekilde tartışmaya açılmıştır. Böylece yaşanan değişimleri temsil üzerinden görme fırsatı elde edilebilir.

4. GÖÇMENLERİN AKDENİZ GAZETESİ’NDE TEMSİLİ

4.1. Göçmenlerin Nitelendirilme Biçimi

Maxqda programında yapılan analiz neticesinde ilk temanın göçmenlerin nasıl nitelendiğine yönelik kodlardan oluştuğu görülmüştür. Literatürde de göçmenler hakkında tam bir ağız birliği görülmemektedir. Göç eden bireylerin göçmen mi, sığınmacı mı, geçici koruma altındaki kişiler mi oldukları konusunda farklı tanımlamalar bulunmaktadır (Güloğlu, 2022). Bu başlık altında önce analitik olarak 2018 öncesi ve sonrası verilerle yorumlar geliştirilmiştir. Genel olarak yardıma muhtaç şekilde temsil edilmiş, zor koşullarda yaşam mücadelesi verdikleri ve ancak yardım sayesinde hayatta kalabilecekleri haberlerde sıklıkla ifade edilmiştir.

4.1.1. 2012-2017 Yılları Arası Göçmenlerin Nitelendirilme Biçimi

Haberlerde Suriyeli göçmenler mülteci, misafir, sığınmacı, kardeş ve göçmen şeklinde tanımlanmışlardır. Bu tanımlardan özellikle misafir nitelemesinin kullanılmasında Suriyeli göçmenlerin isteklerinin önemli olduğu ve göçmenlerin gönüllerinin hoş tutulması gibi bir düşüncenin hâkim olduğu söylenebilir.

“Muhtarlarımızdan beklentimiz kamp yönetimi ile birlik ve beraberlik içerisinde hareket etmeleri ve burada barınan Suriyeli misafirlerimizin sorun ve taleplerini yönetime, yönetimin Suriyeli misafirlerimizden beklentilerini de onlara iletmeleridir. Tabiri caizse arada bir köprü vazifesi görmelerini istiyoruz diye konuştu” (1 Kasım 2017).

Siğınmacı adlandırması ise Türkiye'nin savaştan kaçanlar için bir kurtuluş olarak görüldüğü yönünde bir yaklaşım ile ifade bulunmuştur. Ayrıca 'siğınmacı' nitelemesi kurulan çadır kentlerde yaşayan göçmenlere yönelik yapılan haberlerde sıklıkla kullanılmıştır.

“Suriye'deki savaştan kaçarak Osmaniye'ye gelen siğınmacıların barındığı konaklama tesisinde 9200 kişi misafir ediliyor. 2012 yılının yaz aylarına Suriye'deki çalışmaların artmasıyla ülkelerinden kaçarak Türkiye'ye siğınan mültecilerin bir kısmı Osmaniye'de kurulan konaklama tesisleri yerleştirilmeye başlandı” (9 Nisan 2014).

Haber metninde Türkiye'ye siğınan Suriyeliler şeklinde bir ifade geçmektedir. Görüldüğü gibi Suriyeli göçmenler savaştan kaçıp Türkiye'ye sığındıkları için siğınmacı olarak ifade bulunmaktadır. Bu bağlamda vatansızlık ya da kaçak gibi sonraki niteleme süreçlerinin de hazırlandığı tahmin edilebilir. Bunun yanı sıra metinde ifade bulan Suriyelilerin sayıları, kurulan çadır kentin kapasitesi, alanı ve diğer özellikleri ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Boztepe'ye (2017) göre, haberlerde verilen sayısal verilerin mültecilerin artan sayısının bir tehdit unsuru olabileceklerini ve göçmenlerin olumsuz şekilde temsil edilmelerine neden olmaktadır.

“Ülkelerindeki olaylardan kaçarak Türkiye'ye siğınan ve Osmaniye'nin Cevdetiye beldesindeki konaklama tesisine yerleştirilen Suriyeli sayısının 7723'e ulaştığı bildirildi. Osmaniye Valiliğinden yapılan yazılı açıklamada 2012 çadır kapasiteli konaklama tesisindeki çadırların üç tanesinin boş olduğu tesisteki Suriyeli Türkmen kökenli ailelerden oluşan oluştuğu belirtildi” (4 Nisan 2013).

Haberin (4 Nisan 2013) düz anlamında, Suriyeli göçmenlerin nüfusları sayısal olarak belirtilmiştir. Bu, somut bir veri sunarak, göçmenlerin Türkiye'deki sayısını ve bu durumun boyutunu aktarıyor. Yan anlamda ise, göçmen nüfus artışı, hem mevcut toplumsal dinamikler üzerinde bir baskı oluşturabilir hem de bazı kesimlerde göçmenlere karşı olumsuz bir tutum gelişmesine yol açma ihtimalini de içinde barındırmaktadır.

Göçmenler yardım yapılan kişiler olarak dile getirilmiştir. Bu anlamda zor durumda olan, ihtiyaçları olan kişiler olarak göçmenler nitelendirilmiştir. Göçmenin bu şekilde sunumu onlara yönelik bir yardım çağrısını da ifade etmektedir. Nitekim birçok haberde yardım yapan kurum ve kuruluşlar adları ile zikredilmiştir. Ayrıca sıklıkla yardım miktarı da ve türü de yazılmıştır.

“Suriyeli kardeşlerimiz her şekilde ülkelerini geride bırakarak ülkemize gelmek zorunda kaldılar. Burada da zorla yaşam koşullarında ayakta durmaya çalışıyorlar sadece toplum devletimizin değil sivil toplum kuruluşları ve halkımızın da yardımına ihtiyaçları var” (16 Ocak 2015).

Suriyeli göçmenlerin Müslüman olmaları üzerinden kurgulanan haberlerde yapılan yardımlar ensar- muhacir düşüncesiyle ele alınmıştır. Allah'ın rızasını gözetmek, mazlumun yanında olmak benimsenen temel amaç olmuştur.

“İhtiyaç doğrultusunda yaptığımız çalışmalar dahilinde bu seferde 27 ton su desteğinde bulunuyoruz. Allah yardımlarımızı kabul etsin. Müslüman kardeşlerimiz bizim canımızdır, oralar bizim topraklarımızdır. Onlar bizim soydaşlarımızdır. Çorbalarımızdan, ekmeğimizden, yiyeceklerimizden artırarak bundan sonrada daha fazla yardım yapmaya çalışacağız” (10 Mart 2016).

Yayınlanan haberin (10 Mart 2016) düz anlamında, yapılan yardımların önemi vurgulanıyor. Bu, muhtaç olan kişilere yardım etmenin, toplumsal dayanışmanın ve insani değerlerin ön planda olduğunu gösteriyor. Yan anlamda ise, yardımın belli şartlara bağlı olduğu ve bu şartların soydaşlık ve dini benzerlik gibi unsurlar üzerinden belirlendiği izlenimi ortaya çıkıyor.

Yapılan haberlerde ayrıca Suriyeli göçmenlerin bir kısmının çadır kentte, çadır kentin haricinde yaşayanların ise kent merkezinde kötü koşullarda yaşadıkları haberlerde belirtilmiştir. Türk (2019) çalışmasında, göçmenlerin kenar semtlerde kiraladıkları evlerde kaldığı, parklarda, yakınlarında olan kişilerin yardımlarıyla ve metruk halde bulunan evlere yerleşerek yaşam mücadelesi verdikleri dile getirilmiştir. Bu anlamda muhtaç nitelmesi meşrulaştırılmaktadır.

“Kent merkezinde, çoğunluğu kenar mahalle veya metruk binalarda ağır koşullar altında yaşamlarını sürdüren 15 binden fazla Suriyeli evlerine dönerek barış ve huzur içinde sevdikleriyle birlikte yaşamanın ümidiyle yeni yıla giriyor” (1 Ocak 2016).

Haberin (1 Ocak 2016) düz anlamında, Suriyeli göçmenlerin yaşam koşullarının olumsuz olduğu belirtiliyor. Bu durum, onların yaşam standartlarının düşük olduğunu ve bu koşulların iyileştirilmesi gerektiğini ortaya koyuyor. Yan anlamda ise, Suriyeli göçmenlerin kent merkezinde yaşamaları durumunda bile iyi şartlarda yaşamadıkları ve genellikle kötü, metruk yerlerde barındıkları vurgusu yapılıyor. Bu, göçmenlerin yaşam koşullarının sadece genel olumsuzluktan ibaret olmadığını ima ediyor. Bunun yanı sıra erken bir tarihte yardıma muhtaç, misafir ve din kardeşi olarak ifade bulan sığınmacıların geri dönmeleri gerektiğine dair bir ifade de derinden işlenmektedir.

4.1.2. 2018-2022 Yılları Arası Göçmenlerin Nitelendirilme Biçimi

2018 yılı ve sonrası süreçte Suriyeli göçmenlerin kardeş, mülteci, sığınmacı, misafir ve göçmen şeklinde nitelenmesine devam edilmektedir. Ancak yeni terimler de haber metinlerinde kendisine yer bulmaya başlamıştır: Kaçak ve düzensiz göçmen. İsimlendirmede hala net bir tanımın bulunmadığı farklı isimlendirmelerin kullanıldığı görülmektedir.

“Osmaniye’de polisin otoyol üzerinde yaptığı uygulamada, Suriye uyruklu 7 kaçak göçmen yakalandı. Göçmenlerin, Suriye sınırında Kilis ve Şanlıurfa üzerinden kaçakçılara kişi başı bin 500 dolar vererek ülkeye yasa dışı yollarla giriş yaptıkları öğrenildi” (26 Mart 2021).

2018 yılından itibaren Suriyeli göçmenlerle ilgili kandırılan, insan ticaretine konu edilen, kötü şartlarda taşınan kişiler olduklarına yönelik haberler yer almaya başlamıştır. Bu durum Suriyeli göçmenlerin algılanışında değişikliklerin olduğuna işaret etmektedir.

“Yasa dışı yollarla Türkiye’ye gelen 32 düzensiz göçmen insan kaçakçıları tarafından İstanbul diye Osmaniye’ye bırakıldı. Yabancı uyruklu şahıs sınır dışı edilmek üzere Malatya Geri Gönderme Merkezi’ne gönderildi” (24 Şubat 2022).

Suriyeli göçmenlerin yaşam şartlarıyla ilgili haberlerde onların zor durumda oldukları, savaş mağduru oldukları, desteklenmesi ve yardım edilmesi gereken kişiler oldukları belirtilmiştir. Pandır (2021) Suriyeli göçmenlerin mağdur olarak temsil edilmesinin, Türkiye’de bulunmalarının meşrulaştırılmasına ve bu sayede toplumda geçici bir kabul görmelerine zemin hazırladığına işaret etmiştir. Ancak haber metinlerinde göçmenlerin kabul görmelerinden ziyade Türkiye için ciddi bir sorun olduğuna işaret ettiğinden göç ile mücadeleye çağrıda bulunmaktadır.

“Savaşın başladığı günden bu yana eğitimden hayır hizmetlere kadar pek çok alanda Suriye halkına destek olan Türkiye Diyanet Vakfımız ağır kış şartlarında yaşam mücadelesi veren aileler için başladığı “Bir İyilik Sıcak Bir Yuva” kampanyası ile başta yetim ve engelli aileleri olmak üzere savaş mağduru ailelerin bir nebze de olsa yaşam standartlarını iyi hale getirmeyi amaçlamıştır” (2 Mart 2021).

2018-2022 yılları arasında haberler “Suriyeli göçmenler yardıma muhtaçtır, bizde yardımcı olmalıyız” düşüncesinde sunulmaya devam etmiştir. Ayrıca ‘yardım’a odaklanma devam etmektedir. Bu durum Suriyeli göçmenlere yönelik benimsenen tutumların nispeten değiştiğini bizlere göstermektedir.

“Yardım TIR’ının uğurlama programında konuşan İl Müftüsü ve TDV Şube Başkanı Ali Rıza Tahiroğlu, Allah bütün Osmaniye’li kardeşlerimizden razı olsun. Bu soğuk ve yağışlı kış mevsiminde sınır ötesinde aç ve açıkta olan kardeşlerimizi görmezlikten gelip sessiz kalamayız” (25 Şubat 2021).

Haberin (25 Şubat 2021) düz anlamında insani bir sorumluluk olarak yardım etmenin önemi ifade edilmekte ve toplumun bu konuda duyarlı olması gerektiği öne çıkarılmaktadır. Yan anlamda ise, aç ve açıkta olan ifadesiyle birlikte göçmenlerin mağduriyetlerine dair bir yaklaşım sergileniyor.

Suriyelilere yapılan yardımlar belirtilirken artık Türk vatandaşlarına da yardım yapıldığı vurgulanmıştır. Türklere yapılan yardımların aynı haber içeriğinde sunulması göçmenlere yapılan yardımların bazı kesimleri rahatsız ettiğini yansıtmaktadır. Bu rahatsızlığı gidermek için biz Türk halkına da yardım ediyoruz vurgusuyla toplumun kendi üyelerinin de desteklendiği ve bu şekilde denge sağlanmaya çalışıldığı görülmektedir.

“Kahramanmaraş İHH olarak sadece Suriye’deki ihtiyaç sahiplerine ve yetim çocuklarımıza değil, Kahramanmaraş’ta ki ihtiyaç sahiplerine ve yetimlerimize de sürekli ve düzenli destek veriyoruz” (19 Şubat 2021).

Yayınlanan haberin (19 Şubat 2021) düz anlamında, herkese yardım etmeye ve destek olmaya çalışıldığı belirtiliyor. Bu, genel bir insani yaklaşım olarak topluma yönelik bir destek ve dayanışma ruhunu ifade ediyor. Yan anlamda ise, sadece Suriyelilere değil ifadesi, Suriyeli göçmenlere yapılan yardımın bazı kesimlerde rahatsızlık yarattığını ortaya koyuyor.

4.1.3. Göçmenlerin Nitelendirilme Biçimlerinin Dönemsel Karşılaştırması

Akdeniz Gazetesi’nde incelenen haber sayısı 2012-2017 yılları arasında 142 haberdir. 2018-2022 yılları arasında ise 89 tanedir. 2012-2017 yılları arası ve 2018-2022 yılları arasında yayınlanan haberlerde göçmenlerin yaşam şartlarıyla ilgili yapılan haberlerde belirgin bir farklılık yoktur. Göçmenler her iki yıl aralığında da zor ve kötü şartlarda yaşamlarını sürdüren kişiler olarak ele alınmışlardır. Göçmenlere yönelik mülteci, sığınmacı, göçmen isimlendirilmeleri kullanılmıştır. Temel farklılık yeni bir kavram olarak kaçak ve düzensiz göçmen isimlendirilmesinin kullanılmaya başlamasında ortaya çıkmıştır. Göçmenlere yapılan haberler içerik olarak benzerlik gösterir ancak nicel olarak değişiklikler yaşanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1: Göçmenlerin Nitelendirilme Biçimleri Teması Dönemsel Karşılaştırması: 2012-2017 ve 2018-2022

Kategori	2012-2017 Yılları Arası Kodlar	2012-2017 Yılları Arası Yüzde (%)	2018-2022 Yılları Arası Kodlar	2018-2022 Yılları Arası Yüzde (%)
Göçmenlerin Yaşam Şartları	188	51,86	45	33,46
Göçmenlerin Nitelendirilmesi	127	35,17	73	54,28
Göçmenlere Yapılan Yardımlar	47	12,97	16	12,27
TOPLAM	362	100,00	134	100,00

Görüldüğü gibi yaşam şartlarına dönük haberlerde bir azalma görülürken, göçmenlerin nitelendirmelerinde önemli bir artış söz konusu iken yardımlarda pek bir değişim söz konusu değildir. Bu nitelendirmelerden özellikle kaçak ve düzensiz göçmen haberlerinin merkeze taşınması önemli bir değişken olarak girdiği söylenebilir.

4.2. Göçmenlere Dair Siyasi Söylem

Maxqda programında yapılan analiz neticesinde haber metinlerinde siyasi söyleme dair kodların yoğunlaştığı görülmüştür. Kodlarda Türkiye’nin ön plana çıkarılması, Türkmenliğe vurgu ve vatan kavramı sıklıkla öne çıkmıştır. Ayrıca savaşın yıkıcı etkisi, Esed rejiminin zulmü gibi siyasal konular

da dile getirilmiştir. Ek olarak Suriyeli göçmenlerin vatan algıları, özlemleri de belirgin bir şekilde ifade edilmiştir.

4.2.1. 2012-2017 Yılları Arası Siyasi Söylem:

Türkiye'nin belirtildiği haberlerde, Türkiye'nin sığınılan bir ülke olduğu, mazlumların yanında olduğu vurgulanmıştır. Haberlerde Suriyeli göçmenlerin savaştan kaçıp Türkiye'ye sığındıkları ve Türkiye'nin de onlara kucak açan bir devlet olduğu ifade edilmiştir.

“Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bütün mazlumların sığınağı olduğunu belirten Türk Ocakları Mersin Şubesi başkanı Gencel Meral, biz Türkiye'nin eskisi sivil toplum kuruluşlarının bulunan Türk ocakları olarak bütün mazumlara yardımcı olmak istiyoruz” (25 Kasım 2014).

Haberin (25 Kasım 2014) düz anlamında, Suriyeli göçmenlerin savaş mağduru kişiler olarak ele alındığı belirtiliyor. Bu, göçmenlerin yaşadığı zorlukların ve travmaların, savaş koşullarının bir sonucu olduğunu ve bu durumun insani bir perspektiften değerlendirildiğini gösteriyor. Yan anlamda ise, Suriyeli göçmenlerin Türkiye'ye muhtaç olduğu ifadesi, onların Türkiye'ye gelmesinin arka planındaki güç dengesini ortaya koyuyor.

Suriyeli göçmenler Türklerin kendilerine destek olduklarını, kapılarını açtıklarını ve bu durumda acılarının bir nebze dindiğini belirtmişlerdir. Bu durum Suriyeli göçmenler ve Türkler arasında kurulan bağı güçlendiren bir unsur olarak ele alınabilir.

“Mollamusa, Suriyeliler adına Türk hükümetine, Türk halkına ve Osmaniyeli vatandaşlara teşekkür etti. Suriye'deki zulüm sona erene kadar özgürlük mücadelesine devam edileceğini belirten Mollamusa, “Suriye'de görüldüğü gibi bir iç savaş değil bir onur ve keramet mücadelesidir. Savaş başlangıcından bu yana bizlere kucak açan, Türk halkına teşekkür ediyoruz” 21 Mart 2016).

Siyasi söylemlerin işlendiği haberler belli parti ve yöneticiler etrafında şekillenmiştir. Parti yöneticilerine ve bir siyasi partiye üye olan kişilerin konuşmalarına yer verilmiştir. Suriyeli göçmenler siyasi konularda sık şekilde ele alınmamıştır. Ancak Göker ve Keskin'in (2015: 254) çalışmasında tam tersi bir sonuca ulaşılmıştır. Suriyeli mültecilere ilişkin gazetelerde farklı bağlamlar kullanılmasının siyasal tutumlarla ilişkili olduğu ve Suriyeli mültecileri konu alan haberlerin büyük oranında siyasal yönelimlerin kullanıldığı ve bu durumun yayın hayatına da yansdığı düşüncesine ulaşılmıştır (Göker ve Keskin, 2015: 254)

“Türkiye'nin eskisi sivil toplum kuruluşlarının bulunan Türk ocakları olarak bütün mazumlara yardımcı olmak istiyoruz. İnşallah buradaki insanların memleketlerindeki problemler biter kendi vatanına dönerler. Hür ve bağımsız olarak yaşama imkanına sahip olurlar bizim burada görevimiz ensar olmak buradaki muhacirlere yardımcı olabilmek onların bir nebzedeki olsa acılarını paylaşabilmektir dedi” (25 Kasım 2014).

Vatanı kavramı öne çıkarılarak vatansız kalmanın kötü bir durum olduğu ve herkesin kendi vatanında daha mutlu olduğu işlenmiştir. Suriyeli göçmenlerin vatan özlemi çektikleri de belirtilmiştir. Türklerin, Suriyeli göçmenlerin vatanlarına dönmelerini istedikleri ve Suriye'de savaşın bir an önce bitmesini temenni ettikleri belirtilmiştir.

“Vali Oduncu, Suriyeli misafirlerin evlerine memleketlerine kavuşmalarına arzu ettiğini de belirterek en kısa zamanda geçici olarak tahammül etmek zorunda kaldığımız bu şartların ve sıkıntılıların son bulmasını kendi vatanınıza akrabalarınıza kavuşmanızı temenni ediyoruz dedi” (9 Kasım 2013).

Haberin (9 Kasım 2013) düz anlamında, Suriyeli göçmenlerin evlerine dönmeleri ve vatanlarına, akrabalarına kavuşmalarının arzulandığı ifade ediliyor. Yan anlamda ise, Suriyeli göçmenlerin tahammül edilen kişiler olarak görülmesi, onların toplumda hoş karşılanmadığı veya bir yük olarak algılandığı ifade ediliyor. Göçmenlerin varlığının toplumda yarattığı rahatsızlığı ve bu durumun çözümü olarak geri dönüşlerinin savunulduğunu gösteriyor.

Türkmenlik vurgusunun işlendiği haberlerde Türkmenler ile kardeşliğe ve ortak payda olarak Türklüğe vurgu yapıldığı görülmektedir. Haberlerde bahsedilen göçmenlerin Türkmen oldukları özellikle belirtilmiştir. Türkmenlerle olan bağa tarihsel önem atfedilmektedir.

“Türk Kızılay’ı Osmaniye koordinatörü Ümit Türkaslan tüm Cevdetiye ve Osmaniye halkının bu duyarlı davranışlarından ve buraya gelen misafirlere gösterilen hassasiyetten dolayı teşekkür etti. Kalanların tamamının Türkmen ailelerden olması bizi çok rahatlattı. Hepsi bize çok duyarlı bir şekilde davranıyorlar. Çok rahat anlaşabiliyoruz. Nasıl kendi annemizle konuşuyorsak onlarla da çok güzel şekilde konuşuyoruz. Anne baba abi kardeş ilişkisi içerisinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz” (6 Ekim 2012).

Haberin (6 Ekim 2012) düz anlamında kalanların Türkmen olmasının ‘rahatlatıcı’ bir durum olduğu belirtilmiştir ve Türkmenler övülmüştür. Yan anlamda ise Suriyeli göçmenlerle aile bağ kurulması zorken Türkmen oldukları için bu bağ daha kolay sağlanmıştır. Diğer bir yan anlam ise Türkmenlerin olması rahatlatıcı denilerek diğer etnik kökenli göçmenlerin kuşku veya güvensizlik oluşturduğu yönünde bir ima söz konusudur.

4.2.2. 2018-2022 Yılları Arası Siyasi Söylem:

2018 yılından itibaren dönüşümün nüveleri görülmektedir. Türk Devleti’nin zor durumda olanlara yardım ettiği, masumların yanında olduğu sıklıkla belirtilmiştir. Türkiye mazlumlara destek olan ve büyük devletler gibi göçmenleri yalnız bırakmayan devlet olarak tarif edilmiştir. Başka bir deyişle Türk Devleti merkeze alınarak göçmenlere yardım etmenin devlet refleksi olduğu ifade edilmiştir.

“Askerlerimiz İdlip’te hem ülkemizi hem de mazlumları korumaktaydı. Suriye’de yaşanan zulümlere 100 binlerce sivilin zalimce katledilmesine milyonların evinden toprağına sürülmesine dünya sessiz kaldı. Türkiye’nin barış ve huzur odaklı çabaları ise ne yazık ki pek çok ülkede karışıklık görmedi” (3 Mart 2020).

Haberlerde siyasi parti üyelerinin konuşmalarına yer verildiği görülmektedir. Göçmenler siyasi bir söylem aracı olarak da kullanılmaktadır. Tuncel ve Ekici’nin (2019) çalışmasında elde edilen sonuçlarda göç süreciyle birlikte gelen kişiler, ekonomik, sosyal hayatı ve siyasal alanı etkileyen kişiler olarak görülmüşlerdir. Yaşanan göç hareketinin ülkede yeni bir siyasal ayrışma sürecine neden olduğu belirtilmiştir. Ancak Akdeniz Gazetesinin özellikle Türklük üzerinden risk algısı daha düşük olduğu açıktır.

“Mevzubahis vatan olunca tüm siyasi ve fikri ayrılıklara bir tarafa bırakarak işte şimdi de birlik ve beraberlik içinde hareket ediyor sabır ve dayanışma gösteriyoruz. Ülkemizin menfaatlerini her şeyin üstünde tutuyoruz. Bugün her zamankinden daha güçlü şekilde biriz bütünüz de birlikteyiz” (3 Mart 2021).

“Burada yapılan hükümetin yaptığı en büyük yanlış ise, zaten Avrupa’ya ilerleyen göç dalgasını Türkiye’de kesmesidir. Bizler Yeniden Refah Partisi olarak elbette mültecilerin mağdur edilmemesini destekliyoruz. Ancak bugün mültecilerin nihai hedefinin Avrupa’ya ulaşmak iken, mevcut hükümetin göç dalgasını ülkemiz üzerinde sonlandırması büyük bir milli güvenlik meselesini ortaya çıkarmıştır” (13 Mayıs 2022).

Haberin (3 Mart 2021) düz anlamında ülkenin menfaatleri söz konusu olduğunda bireylerin siyasi ve düşünsel farklılıklarını bir kenara bırakarak birlik ve beraberlik içinde hareket ettiğini ifade eder. Yan anlamda ise siyasi ve fikri ayrılıkların vurgulanıp bir kenara bırakılmasından bahsedilmesi, geçmişte bu tür ayrılıkların problem yaratmış olabileceği veya böyle bir durumun var olduğu ima edilmektedir. Ayrıca 13 Mayıs 2022 tarihli haberde gördüğümüz gibi hükümetin kararlarının toplumsal sorunları da doğurduğu iması söz konusudur. Nihayetinde büyük bir göçmen kitlesinin Türkiye’de kalacak olması haber metninde milli güvenlik açısından risk olarak görülmeye başlanmıştır. Bunun sorumlusu olarak da hükümet görülmektedir.

4.2.3. Siyasi Söylem Temasının Dönemsel Karşılaştırması

2012-2017 yılları ile 2018-2022 yılları arasında yapılan karşılaştırmalarda, Türkiye'nin yardımcı, koruyucu ve sahip çıkan bir devlet olarak vurgulandığı dikkat çekmektedir. Her iki dönem için, vatan konusu benzer içeriklerde ele alınmıştır. 2012-2017 yılları arasında Türkmenler için ayrı bir parantez açılarak, onların durumu ve ihtiyaçları gündeme getirilirken, 2018-2022 yıllarında Türkmenlerle ilgili haberler ele alınmamıştır. Bu durum, Türkmenlerin medyadaki temsilinin giderek azaldığını göstermektedir (Tablo 2). Ayrıca Türkmenlik vurgusunun azalması aynı şekilde Türkmenlerin dahi 'istenmeyen kişiler' olarak algılanmasına işaret etmektedir.

Tablo 2: Siyasi Söylem Teması Dönemsel Karşılaştırması: 2012-2017 ve 2018-2022

Kategori	2012-2017 Yılları Arası Kodlar	2012-2017 Yılları Arası Yüzde (%)	2018-2022 Yılları Arası Kodlar	2018-2022 Yılları Arası Yüzde (%)
Siyasi Söylem Kategorisi	83	24,85	24	52,18
Türkiye'yi Vurgulama	173	51,80	19	41,30
Vatani Vurgulama Kategorisi	46	13,77	3	6,52
Türkmenliği Vurgulama Kategorisi	32	9,58	0	0
TOPLAM	334	100,00	158	100,00

Tablonun açık bir şekilde işaret ettiği gibi Suriyelilerin mağduriyetlerine, vatansızlaşmalarına ya da Türklüklerine yönelik ilgi her geçen gün azalmıştır. Özellikle 2018 sonrası ciddi bir ilgi azalması söz konusudur. Bu göçmenlerin güvenlik temelinde değerlendirildiklerine işaret etmektedir.

4.3. Güvenlik Açısından Problem Olan Göçmenler

Yaşam dünyasında göçmenlere yönelik algıda 'suç' vurgusu çoğunlukla dile getirilmektedir. Başka bir deyişle göçmenler haber içeriklerinde terörist, tehdit unsuru ve olay çıkaran göçmenler olarak ele alınmışlardır. Haberlerde göçmenler terör örgütüne üye ya da terör örgütlerinde faaliyet gösteren kişiler, kanunlara uymayan, olay çıkaran kişiler olarak temsil edilmişlerdir.

4.3.1. 2012-2017 Yılları Arası Güvenlik Açısından Problem Olan Göçmenler:

2012-2017 yılları arasında göçmen temsiliinde güvenlik temasıyla ilgili haber sayısı azdır. Göçmenlere yönelik benimsenen tutumlar daha olumlu çerçevededir. Zaman zaman istenmeyen göçmenlerin tehdit unsuru olabilecekleri ve bundan dolayı duyulan endişeler dile getirilmiştir. Tiryaki (2022) çalışmasında "sığınmacıların çıkarmış olduğu sorunlar" temasıyla işlenen haberlerde göçmenler, sığınmacılar ve mülteciler yerel halk için tehdit unsuru ve risk faktörü olarak ele alındıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu riskler iş gücü kaybı, kira artışları, ekonominin kötüye gitmesi riskine neden olmuştur. Akdeniz Gazetesi'nde ise Suriyeli göçmenler ekonomik anlamda bir tehdit unsuru olarak ele alınmamışlardır. Elde edilen bulgular bu yönüyle değişiklik göstermektedir.

"Kuyulu, Suriyeli mültecilerin Osmaniye'de iskân edilmesini istemediklerini belirterek, gelecek insanların Osmaniye'nin huzurunu bozacak insanlar olacaklarını iddia etti. Misafir geldikleri ülkenin bayrağına tahammül edemeyen insanların bu ülkede ne işi var? diyen Kuyulu yazılı açıklamasında şunları kaydetti: Gözlerini Türkiye'ye diken haçlı zihniyeti bizim üzerimizde de oyunlarını sergilemeye başlamıştır artık" (28 Temmuz 2012).

Haber metninde (28 Temmuz 2012) göçmenlerin istenmediği vurgulanmış olup gelen kişilerin Türkiye'nin değerlerine karşı bir pozisyona sahip olduğuna vurguda bulunmuştur. Aynı zamanda göç

hareketliliğinin Türkiye'nin işgali için bir aparat olarak kullanıldığı da belirtilmiştir. Haber göçmenlerin bir güvenlik açığı olarak görülmesine dikkat çekmektedir. Bu bağlama kamusal bir uyarıda bulunma girişimi söz konusudur. Ancak çok kısa bir süre sonra aynı gazetede yer alan haber (2 Ekim 2012) bu algının gerçeği yansıtmadığını da ima etmiştir:

“TÜMSİAD Osmaniye Şubesi Başkanı Türk Milletinin tarihten günümüze her zaman zaman sabırlı ve temkinli davrandığını hatırlatarak temennimiz odur ki misafirlerimiz kendilerine devletimiz tarafından sağlanan bu güzel imkanlar karşısında herhangi bir tatsızlığa mahal vermez diye konuştu” (2 Ekim 2012).

Haberin (2 Ekim 2012), düz anlamında Türk misafirperverliği öne çıkarılmaktadır. Burada, Türkiye'nin misafirperverlik geleneği ve sunduğu güzel imkanlar, Suriyeli göçmenlere yönelik sıcak bir yaklaşım olarak öne çıkıyor. Haberin yan anlamında ise yapılan iyilikler ve sunulan imkanlar karşısında bir tür sosyal beklenti doğuyor. Yani, Suriyeli göçmenlerin bu misafirperverliğe uygun bir şekilde davranmaları, huzursuzluk çıkarmamaları ve topluma uyum sağlamaları gerektiği vurgulanıyor.

Suriyeli göçmenler 2012-2017 yılları arasında net şekilde terörist olarak görülmemiştir ancak üstü kapalı şekilde terörist gibi görüldüklerine yönelik imalar yapılmıştır. Ama bu haberler sayıca azdır ve yalnızca 2012 yılında vurgulanmıştır.

“Bu insanları dağın yamacına yerleştirdiğimiz zaman acaba neler olabilir, Kimlerle irtibata geçerler? Devletin bu gibi durumlara karşı iç Anadolu'da kurduğu mülteci kampları ne güne duruyor? Neden nüfusun az olduğu iç bölgelerde iskân edilmiyor?” (28 Temmuz 2012).

Göçmenlerle ilgili yapılan haberlerde 2012-2017 yılları arasında genel tema olay çıkardıklarına yöneliktir. Kanunlara uymadıkları ve çevredeki insanları rahatsız ettikleri gerekçesiyle göçmenler olay çıkaran kişiler olarak görülmüşlerdir.

“Aileleriyle birlikte Osmaniye'ye gelen Suriyeliler ise geldikleri araçlarla Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesine polis ekipleri eşliğinde gönderildi. Olay çıkarttıkları gerekçesiyle gözaltına alınan şüpheliler ise ifadelerinin ardından sınır dışı edileceği kaydedildi” (17 Ağustos 2012).

Haberin (17 Ağustos 2012) düz anlamında Suriyeli göçmenlerin olay çıkarttığı ve bunun sonucunda sınır dışı edilecekleri belirtilmiştir. Yan anlamda ise Suriyeli göçmenlerin polis eşliğinde başka bir bölgeye sevk edilmesi ve ardından sınır dışı edilme süreci, devletin güvenlik odaklı göç politikasını yansıtmaktadır. Olay çıkarttıkları ve sınır dışı edileceği ifadeleri, suçluluk algısını doğrudan güçlendiren bir dil içermektedir.

4.3.2. 2018-2022 Yılları Arası Güvenlik Açısından Problem Olan Göçmenler

2018-2022 yılları arasında Suriyeli göçmenler güvenlik açısından problem olan kişiler olarak ele alınmışlardır. Göçmenlerin yasa dışı gelmeleri, düzensiz göçler mücadele edilmesi gereken unsurlar olarak ele alınmıştır. Pandır ve arkadaşlarına göre de (2016) Suriyeli sığınmacılar sınır güvenliği ve yerel halk ile ilgili uyumsuzluklarda tehdidin birincil kaynağı olarak ele alınmışlardır.

“Düzensiz göç ve göçmen kaçakçılığıyla etkin mücadele edilebilmesi amacıyla yabancı uyruklu şahıslara yönelik denetimler sürüyor. Yabancıların kalabileceği metruk binalar, yoğunlukla ikamet ettikleri bölgeler, tır garajları, otogar çevresi, toplu taşıma durakları gibi noktalarda gerçekleştirilen denetimlere 20 ekip, 100 personel katıldı” (3 Mart 2022).

Haber metninin (3 Mart 2022) düz anlamında, düzensiz göçmenlerle mücadele edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu, göçmenlik sisteminin düzenlenmesi, yasal çerçevelerin oluşturulması ve güvenliğin sağlanması için atılması gereken adımlara işaret ediyor. Yan anlamda ise, yabancıların ülkeye girişlerinin artık tehlike oluşturduğu ve göçmenlerin potansiyel bir tehdit olarak algılandığını göstermektedir.

Haber metinlerinde 2018-2022 yılları arasında hâkim olan diğer konu terörist olan göçmenler vurgusu üzerine kuruludur. Terörist göçmenler temsilinde ve yakalanan kişilerin “Suriyeli” olduklarının belirtilmesi, Türkiye’de yaşayan bütün Suriyeli göçmenlerin terörist gibi algılanmasına neden olmaktadır. Gezik’e göre (2022: 152) haberlerde Suriyeli-Türk kıyaslaması yapıldığını ve olumsuz bir olayda Suriyeli göçmenlerin yaptıkları faaliyetlerin etken çatıyla, aktif cümleyle ifade edilmesinin Suriyeli göçmenlerin tümünü ötekileştirdiği bulgusuna ulaşmıştır.

“Osmaniye merkezde beş ilde terör örgütünün de DEAŞ’a yönelik düzenlenen operasyonlarda sekiz kişi yakalandı. Osmaniye Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi ekiplerince DEAŞ terör örgütünün eylem faaliyetlerinin deşifre edilmesine yönelik Osmaniye merkez yapılan operasyonlarda İstanbul Ankara Elâzığ ve Mersin’de dördü Suriye uyruklu olmak üzere sekiz kişi yakalandı” (12 Ekim 2020).

Haber metninin (12 Ekim 2020) düz anlamında Osmaniye Emniyet Müdürlüğü’ne bağlı Terörle Mücadele Şubesi, DEAŞ’ın eylem ve faaliyetlerini ortaya çıkarmayı hedeflediği anlatılmaktadır. Yan anlamda ise yakalananlardan dördünün “Suriye uyruklu” olduğunun vurgulanması, göçmenlerle terör arasında bağlantı kurma riskini taşıyor.

4.3.3. Güvenlik Açısından Problem Olan Göçmenler Temasının Dönemsel Karşılaştırması:

2012-2017 yılları arasında göçmenlerin suçlu olarak nitelendirildiği haberlerin sayısı oldukça sınırlıdır. Bu dönemde, olay çıkaran göçmenler teması üzerine kurulu birkaç haber bulunmaktadır. 2012-2017 döneminde göçmenler hakkında suçlu sıfatı haberlerde yok denecek kadar azdır. Ancak 2018-2022 yılları arasında durum belirgin bir şekilde değişmiştir. Bu dönemde göçmenler, haberlerin temel içeriklerini oluşturacak şekilde suçlu olarak nitelendirilmeye başlanmıştır. Bu süreçte, göçmenler arasında terörist olarak görülenlerin sayısında da artış kaydedilmiştir. Sonuç olarak, 2012-2017 yılları arasındaki daha az suçlamaya maruz kalan göçmenler, 2018-2022 döneminde güvenlik tehditleri ve suçlu nitelendirmeleri ile medyada daha sık yer almışlardır (Tablo 3).

Tablo 3: Güvenlik Açısından Problem Olan Göçmenler Teması Dönemsel Karşılaştırma: 2012-2017 ve 2018- 2022

Kategori	2012-2017 Yılları Arası Kodlar	2012-2017 Yılları Arası Yüzde (%)	2018-2022 Yılları Arası Kodlar	2018-2022 Yılları Arası Yüzde (%)
Tehdit Unsuru Olan Göçmenler	9	45,00	121	76,58
Terörist Olan Göçmenler	2	10,00	23	14,56
Olay Çıkaran Göçmenler	9	45,00	14	8,86
TOPLAM	20	100,00	158	100,00

Tablonun açık bir şekilde gösterdiği gibi 2018 yılından itibaren yerel medyada göçmenlere yönelik suçlu, terörist, düzensiz ya da kaçak damgası belirginleşmiştir.

4.4. Göçmenlerin Kültürel Bağlantıları

Göçmenlerin kültürel bağlantıları temasında, göçmenlerin tarihi ve kültürel kimlikleri, göçmenlerin Türkiye’ye entegre edilmeleri, sosyal uyumlarının sağlanması, göçmenlerin eğitimleri ve kültürel faaliyetleri ön plana çıkmıştır.

4.4.1. 2012-2017 Yılları Arası Göçmenlerin Kültürel Bağlantıları

Bu yıllar arasında yapılan haberlerde göçmenlerin eğitimlerinin desteklendiği, göçmenlere yönelik okullar açıldığı ve maddi anlamda yardımlarda bulunduğu belirtilmiştir. Sergilenen davranışlar Suriyeli göçmenlerin eğitimlerinin önemli olduğunu ve Türkiye'nin de bu konuda üstüne düşeni yaptığı vurgulanmıştır. Kahveci ve Paksoy'un (2021) çalışmasında da işaret ettiği üzere, incelenen Sabah, Sözcü ve Hürriyet gazetelerinin sığınmacıların eğitimleriyle ilgili yaptığı haberlerde eğitim imkanları sunma ve eğitimlerini destekleme, sosyal etkinlikler ve sığınmacı öğrencilerin sayılarının belirtilmesi konuların haberlerin başlıca içeriklerini oluşturduğunu göstermiştir.

Haberlerde dil eğitiminin önemi üzerinde durulmuştur. Türkçenin seçmeli ders olarak sunulması, şiir yarışmalarının düzenlenmesi ve Suriyeli göçmenlere yönelik Türkçe okuma yazma kurslarının açılması Türkçe öğrenmenin gerekliliklerinin vurgulanması açısından önemlidir.

"Türkçenin kuralına göre öğrenilmesi yönünde seslenişlerin olduğunu belirten Balcı, misafirlerimize her zaman dilimizin Türkçe olduğunu kuralına göre öğrenmeleri yönünde tavsiyelerimiz oldu. Burada öğrenim görerek Türkçemizi öğrenen kardeşlerimiz şanslılar. İnşallah hayatlarının bölümlerinde mutlaka bir işe yarayacağını düşünüyorum. Bunların kıymetini bilsinler. Sonuçta bir yabancı ülkede bir yabancı dille öğrenme öğrenim yapma fırsatı buldular. Memleketimiz böyle bir imkân sağladı bunu iyi değerlendirmelerini arzuluyoruz" (19 Temmuz 2017)

Haberin (19 Temmuz 2017) düz anlamında, Türkçe öğrenmenin göçmenlere faydalı olduğu ve bu dilin kurallarına göre öğrenilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır. Ekşi vd. (2016) yaptıkları çalışmada, göç edilen yere ve yeni yaşam koşullarına uyum sağlamada dil sorunu, çevre eksikliği, ekonomik yetersizlik gibi unsurların belirleyici olduğunu ifade etmektedir. Bu, göçmenlerin topluma daha iyi entegre olmaları, iletişim kurmaları ve yaşam standartlarını artırmaları için önemli bir adım olarak görülmüştür. Yan anlamda ise, 'Türkçe eğitimi veriyoruz, kıymet bilsinler' ifadesi, göçmenlere sunulan bu eğitimin altında bir tür beklenti olduğunu ima etmektedir. Bu, eğitim hizmetinin sadece bir iyilik olarak değil, aynı zamanda göçmenlerin bu yardımlara karşı bir tür teşekkür veya minnettarlık göstermesi gerektiği beklentisiyle ilişkilidir.

Haberlerde kültürel faaliyetler ve çalışmalar bağlamında Suriyeli göçmenlere yönelik değişik türde etkinlikler yapıldığı ele alınmıştır. Futbol, basketbol gibi farklı spor etkinlikleri, el işine yönelik kurslar, seracılık kurslarının açıldığı belirtilmiştir. Yapılan faaliyet ve çalışmalar Suriyeli göçmenlerin sosyal hayata uyumlarını kolaylaştıran ve savaşın kötü izlerinin silinmesini sağlayan durumlar olarak ele alınmıştır.

"Animasyon grubunda çalışan Esra Güngören palyaço kıyafeti yiyerek çocuklara eğlendirdiğini belirtti. Güngören çocuklarla bir arada olmak çok güzel bir duygu hele de böyle savaştan çıkmış çocukların psikolojilerini düzeltmek için bir şeyler yapmak bizleri mutlu etti. Onların üzerindeki mutluluğu görmek çok güzel bir duygu dedi" (9 Mart 2013).

Haberin (9 Mart 2013) düz anlamında, çocuklarla bir arada olmanın güzel bir his olduğu belirtilmektedir. Bu, çocukların toplumsal yaşama katkı sağladığı ve toplumda bir sıcaklık ve sevgi ortamı oluşturduğu anlamına gelir. Yan anlamda ise, savaştan çıkan Suriyeli göçmen çocuklara ayrı parantez açılarak, bu çocukların yaşadığı travmaları ve zorlukları dile getirmektedir. Bu durum, çocukların yaşadığı olumsuz deneyimlerin, onların psikolojik durumları üzerinde ciddi etkiler yarattığını ve bu durumun düzeltilmesi gerektiğini vurgular.

Suriyeli göçmenlerin kendi kültürlerine has olan özellikleri, etkinlikleri, yemekleri haberlerde ele alınmıştır. Bu durum Suriyeli göçmenlerin başka ülkede de olsalar kültürlerini yaşatmaya devam ettiklerinin bir göstergesidir. Suriyeli göçmenlerin kültürleriyle ilgili yapılan haberlerde temelde ise göçmenlerin Müslüman kimlikleri yer almaktadır.

"Kadınlar kızların hazırladığı sahur sofrasına hep birlikte oturan aileler yemeğine dua ederek başladı. Sahur yemeklerinde ülkelerindeki alışkanlıkları devam ettiren sığınmacılar sofralarında zeytinyağı

süzme yoğurt yaş kekik çökelekten yapılan sürk zahter olarak isimlendirdikleri kekik tozu ve bulgur pilavı yer aldı” (30 Haziran 2014).

Haber metninin (30 Haziran 2014) düz anlamında Suriyeli sığınmacıların kültürlerini devam ettirdikleri ve kendi kültürel alışkanlıklarını korudukları vurgulanmıştır. Yan anlamda ise göçmen sofralarının detaylı bir şekilde tanımlanması, yerel halkın sığınmacılara dair bir öteki merakı taşıdığı sonucuna ulaşılabilir.

Suriyeliler ve Türklerin birlikte haber yapıldığı metinlerde ise ırk, dil, din birlikteliğine yönelik vurgular mevcuttur. Bu bakış açısı Suriyeliler ve Türkler arasındaki bağları güçlendiren, etkileşimi artıran unsurlar olarak ele alınmıştır. Yapılan kültürel faaliyetlerde Türk kültürünü yansıtan unsurları Suriyeli göçmenlerin yaptıklarını belirtmek ise birlikteliğe yönelik bir tutumu yansıtmaktadır.

“Etkinlik, kaşık ile yumurta taşıma, çuval yarışı, sandalye kapmaca, halat çekme, top taşıma, balonumu patlatma gibi geleneksel Türk oyunlarının oynanması ve hep birlikte pasta kesilmesi ile sona erdi” (14 Ekim 2017).

Haberin (14 Ekim 2017) düz anlamında etkinliğin birliktelik ve eğlence yaratmayı amaçladığı sonucuna ulaşılabilir. Yan anlamda ise geleneksel oyunlar ve kutlama aracılığıyla kültürel değerlerin korunmasını, toplumsal dayanışmanın teşvik edilmesini ve katılımcılar arasında eğlence yoluyla bir bağ kurulmasının sağlandığına işaret etmektedir.

Sosyal uyum kategorisinde, birlikte yapılan etkinliklerin önemli olduğu ve birlik beraberliği güçlendirdiği belirtilmiştir. İftar yemekleri, futbol turnuvaları, kutlamalar örnek olarak gösterilebilir. Suriyeli göçmenlerin sosyal uyumlarını kolaylaştırmada eğitimin önemi öne çıkarılmıştır. Okullarda yapılan etkinlikler, çocukların yaptıkları sosyal faaliyetler Türkler ve Suriyeli göçmenler arasında kurulan bağı da güçlendirmektedir.

“Kent merkezinde AFAD ve UNICEF’in katkısıyla yapılan okulda, öğretmenlerle beraber oyunlar oynayan Suriyeli minik öğrenciler, öğretmenleri için İstiklal Marşı okuyarak, “Ankara'nın bağları” türküsünü söyledi. Ülkelerindeki yaşanan olumsuzluklara rağmen, öğretmenlik görevini yapabilmeyen huzurunu yaşayan Suriyeli öğretmenler, çocukların eğitim ve öğretiminden geri kalmaması için mücadele veriyor” (26 Kasım 2016).

Haberin (26 Kasım 2016) düz anlamında Suriyeli öğretmenlerin ülkelerindeki olumsuzluklara rağmen eğitim alanında çalışmalarını sürdürdüklerini anlatır. Yan anlamda ise Suriyeli çocukların İstiklal Marşı okumaları ve Türk kültürüne ait bir türkü söylemeleri, onların Türk toplumuna uyum sağlama çabalarını veya uyum politikalarının bir yansımasını ima edebilir.

4.4.2. 2018-2022 Yılları Arası Göçmenlerin Kültürel Bağlantıları

2018-2022 yılları arasında Suriyeli göçmenlerin eğitimine dönük haber sayısı sınırlı kalmıştır. Bu dönemde, eğitim almanın göçmenler için taşıdığı önemin altı çizilerek özellikle Türkçe öğrenmenin sunduğu avantajlara dikkat çekilmiştir. Kültürel faaliyetler olarak ise Suriyelilere yönelik çeşitli etkinlik ve faaliyetlere haberlerde yer verilmiştir. Bu etkinlikler özellikle sanatsal ve sosyal alanlarda yoğunlaşmıştır.

“Halı saha turnuvasının da Suriyeli öğrenciler için önemli bir etkinlik olduğunu anlatan Göksu projede öncelikli amacımız üniversite okumak isteyen Suriyeli gençlerin ilk önce ülkemizde uyumlarını sağlanması için onların Türkçe dil eğitimini en iyi şekilde almalarını sağlamaktır” (28 Haziran 2019).

Sosyal uyuma işaret eden haberlerde, Suriyeli göçmenlerin topluma uyum sağlamasını kolaylaştırmak ve onları eğitim ile sosyal hayata entegre etmek ön planda tutulmuştur. Bu kapsamda, Suriyelilerin yerel topluluklarla kaynaşmalarını destekleyen çeşitli projeler ve programlar öne çıkmaktadır. Sosyal uyum tek başına ele alınmamıştır, kültürel etkinliklerle ve eğitimle desteklenmiştir.

“Suriyeli göçmenlerin eğitim, sağlık, istihdam ve kamu hizmetlerinden nasıl faydalanacaklarının anlatıldığı broşürlerde, geçici koruma altındaki Suriyeliler hakkında doğru bilinen yanlışlar yer aldı. Dulkadiroğlu Belediyesi Zabıta ekipleri, Çadırkent’te kurulan Pazar yerinde ve Suriyelilerin yoğun yaşadığı mahallerde bu bilgilendirme broşürlerini dağıttı” (11 Ocak 2021).

Haberin (11 Ocak 2021) düz anlamında, Suriyeli göçmenlerin sosyal hayata uyumlarını kolaylaştırmak için bilgilendirme yapıldığı belirtiliyor. Bu, göçmenlerin bilgi sahibi olmalarını sağlamak amacıyla gerçekleştirilen eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerini ifade ediyor. Yan anlamda ise, Suriyeli göçmenlerin toplum tarafından yanlış anlaşıldığı vurgusu, bu durumun düzeltilmesi için çalışmalar yapıldığını gösteriyor.

Sosyal uyum konusunda haber içeriklerinde olumlu bir tavır takınılmış olsa da Suriyeli göçmenlere yönelik kutuplaşma dilinin kullanılmaya başlanması dikkat çekicidir. Bu tür bir dil, sosyal uyum çalışmalarına engel teşkil edebilmektedir. Kullanılan ayrıştırıcı ve kutuplaştırıcı dil uyum çalışmalarının sürekliliği açısından da bir engel oluşturabilir. Livberber (2021) çalışmasında sığınmacıların biz ve öteki bağlamında temsil ediklerini ortaya koymuştur. Biz kategorisi kapsamında sığınmacılar ortak kimliğe dahil edilirler, sergilenen bu tutum sığınmacılarla ortak paydalarda birleştiğimizi göstermesi bakımından önemlidir. Öteki kategorisinde ise sığınmacılar, bizlere muhtaç olan kişiler olarak temsil edilmişlerdir (Livberber, 2021: 1018).

“Göçmenlerle ilgili kamplaşma ve kutuplaşma dilini tasvip etmiyoruz. Göçmen sorunu konusunda kamplaşma ve kutuplaşma dilini tasvip etmediklerini açıkladı. Parti olarak mültecilerin mağdur edilmemesini savunduklarını kaydeden Cingöz “Burada yapılan hükümetin yaptığı en büyük yanlış ise, zaten Avrupa’ya ilerleyen göç dalgasını Türkiye’de kesmesidir” (13 Mayıs 2022).

Görüldüğü gibi toplumda göçmen karşıtlığının yükseldiği ve bunun bir kutuplaşma riski barındırdığı ifade edilmektedir. Bu oluşan yeni durumun önüne geçmek için haber işlevsel bir misyona sahiptir.

4.4.3. Göçmenlerin Kültürel Bağlantıları Temasının Dönemsel Karşılaştırması:

2012-2017 yılları arasında yayımlanan haberlerde, Suriyelilere yönelik olumlu bir yaklaşım sergilendiği gözlemlenmektedir. Bu dönemde, dil eğitimleri ve genel eğitim alanındaki destekler öne çıkmakta; Suriyelilerin Türkiye'deki sosyal entegrasyonuna katkı sağlayan haber içerikleri yer almaktadır. Medya, Suriyelilere yönelik entegre edici ve sosyal uyumu kolaylaştırıcı bir dil kullanmış, Suriyelilerin kültürel değerleri ile Türk kültürünün birlikte ele alındığı içerikler üretmiştir. Buna karşın, 2018-2022 yılları arasında haber içerikleri genel olarak benzer kalmakla birlikte, bu dönemdeki haber sayısında belirgin bir azalma yaşandığı görülmektedir. Olumsuz tutum ve yorumların sayısı yine az olsa da Suriyelilere yönelik sosyal kabulleri teşvik eden kültürel faaliyetler ve çalışmaların vurgulanması, 2012-2017 dönemine kıyasla daha sınırlı hale gelmiştir (Tablo 4).

Tablo 4: Göçmenlerin Kültürel Bağlantıları Teması Dönemsel Karşılaştırma: 2012-2017 ve 2018-2022

Kategori	2012-2017 Yılları Arası Kodlar	2012-2017 Yılları Arası Yüzde (%)	2018-2022 Yılları Arası Kodlar	2018-2022 Yılları Arası Yüzde (%)
Kültürel Faaliyet ve Çalışmalar	37	26,24	17	42,50
Sosyal Uyum Kategorisi	37	26,24	17	42,50
Eğitim Kategorisi	47	33,33	4	10,00
Kültür ve Unsurları	20	14,18	2	5,00

TOPLAM	141	100,00	40	100,00
--------	-----	--------	----	--------

Görüldüğü gibi 2018 yılından sonra göçmenlerin yaşam dünyasına dönük haberlerde ciddi bir azalma meydana gelmiştir.

TARTIŞMA

Akdeniz Gazetesi'nde Suriyeli göçmenlerin genellikle olumlu bir çerçevede ele alındığı söylenebilir. Haberlere yansıyan içeriklerde, yerel halkın göçmenlerle dayanışma içinde olduğu ve onların yaşam koşullarını iyileştirmek için çaba gösterdiği görülmektedir. Bu durum, yerel kimliğin ve toplumsal bağların önemine işaret etmektedir. Göçmenlerin yaşadığı zorluklar haberlerde dile getirilse de bu sorunlar genellikle çözüm odaklı bir bakış açısıyla ele alınmıştır. Yardım kampanyaları ve destek projeleri haber içeriklerinde sıkça yer bulmuştur. Bu durum, yerel medyanın toplumsal konuları çözüm odaklı bir yaklaşımla işlediğini göstermektedir. Sonuç olarak, Akdeniz Gazetesi'nin temsili, göçmenlerin medyada olumsuz çerçevelenmesinin aksine, yerel bağlamda olumlu ve destekleyici bir anlatının oluşturulduğunu ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, toplumsal kutuplaşmayı azaltmaya ve uyumu artırmaya yönelik bir katkı sunmaktadır.

Akdeniz Gazetesi'nde göçmenlerin savaş sebebiyle ülkelerini terk etmeleri, Osmaniye'de yaşamlarını çadır kentte ve metruk bölgelerde devam ettirmeleri, muhtaçlık durumlarını belirtmek için bir argüman olarak sunulmuştur. Literatürde Yolçu'nun (2019) çalışmasında da benzer bulgulara ulaşılmıştır. Sığınmacıların yaşadıkları zorlukları gösteren, onlara yardım edilmesi gerektiğini belirten söylemler bulunmaktadır. Yardım kampanyalarını sunan haberlerde ise zulümden ve savaştan kaçmaları, Türkiye'ye sığınmaları yine Suriyeli sığınmacıların mağduriyetlerini belirtmektedir.

Bu çalışma, Osmaniye gibi küçük şehirlerdeki yerel basının göçmen temsiline dair özgün bir bakış açısı sunarak, büyükşehir odaklı literatüre tamamlayıcı bir katkı sağlamaktadır. Örneğin, Aydın Halkının Suriyeli Göçmenlere Yönelik Bakış Açısının İncelenmesi (Saçan, 2017), Eskişehir Yerel Basınında "Mülteciler" ve "Suriyeliler" (Göktuna Yaylacı, 2017), Malatya Yerel Basınında Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Haberlerin İncelenmesi (Kara ve Yılmaz, 2015) gibi çalışmalar literatürde önemli bir yer tutmaktadır. Bu bağlamda, Osmaniye özelinde yapılan bu çalışma, küçük şehirlerin göçmen temsiline dair boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Osmaniye'nin yerel basınıyla ilgili yapılan çalışmaların kısıtlı olması da bu çalışmanın alana katkı sunması açısından önemlidir.

Suriyeli göçmenlerin haber metinlerinde mülteci, sığınmacı, misafir, göçmen gibi isimlendirilmeleri net bir kavramın olmadığını ve isimlendirmede yaşanan muğlaklığı göstermesi bakımından önemlidir. Çalışmada elde edilen bu bulgular diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Boztepe (2017) çalışmasında, göçmen kelimesinin bir gönüllülük belirttiğini ancak bunun zorunluluk bildiren sığınmacı ve mülteci kavramları yerine kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır.

Suriyeli göçmenlerin eğitim almaları, onların sosyal uyumunu kolaylaştıran ve entegrasyon sürecine katkı sunan bir alan olarak temsil edilmiştir. Literatürde Duman (2019) çalışmasında da Suriyeli kişilerin eğitime ulaşmalarının sağlanmasının bir arada olmayı kolaylaştıran, toplumsal uyumu ve hoşgörüyü artıran unsurlar olarak ele almıştır. Akdeniz Gazetesi'nde Suriyeli göçmenlerin kültürleri din bağlamında temsil edilmiştir. Müslüman olmaları ve din kardeşi olarak görülmeleri sosyal kabulü kolaylaştırıcı bir etkiye sahip olarak ele alınmıştır. Çevik ve Buz'un (2022) çalışmasında Müslüman kimliğinin bütünleştirici ve daha olumlu bir tanımlama olduğunu ileri sürülmüştür.

Olumsuz olarak nitelendirilebilecek haberlerde terör faaliyetlerine katılan kişilerin Suriye uyruklu olması, olay çıkaran kişilerin Suriyeli olduklarının vurgulanması, Suriyeli göçmenleri muhtemel bir risk faktörü haline getirmektedir. Suriyeli göçmenlerin 2018 sonrasında kaçak yolla Türkiye'ye gelmelerinin haberde temsil edilmesi bir olumsuzluk anlamı taşımaktadır. Gölcü ve Dağlı (2017) çalışmasında, kaçak ve yasadışı kelimelerinin, haber söylemlerinde mültecileri suçla ilişkilendiren bir bağlamda ele aldığını göstermesi açısından önemli olduğunu belirtmiştir. Çalışmada literatürden farklı

olarak Suriyeli göçmenler ekonomik anlamda bir risk olarak temsil edilmemiştir. Yıldırımalp ve İyem (2017) çalışmasında Suriyeli kişilerin Türkler tarafından işsizlik sorunu yaratan kişiler olarak görüldüklerini belirtmiştir.

Bu çalışma yapılırken Osmaniye'deki Akdeniz Gazetesi'nin Suriyeliler ilgili haberleri temel almıştır. Bu nedenle, diğer yerel gazetelerdeki göçmen temsil biçimleri hakkında genelleme yapmak mümkün değildir. Araştırmanın 2012-2022 yılları aralığını tercih etmesi, belirli bir döneme odaklanarak yerel medyanın göçmen temsillerindeki 10 yıllık eğilimlerini anlamayı amaçlamaktadır. Ancak bu sınırlama, 2023-2024 yıllarında göçmen temsillerinin nasıl geliştiği ya da değiştiği hakkında bir bilgi sunmamaktadır. Özellikle, son yıllarda göç politikalarında ve toplumsal algılardaki değişimlerin medya temsiline olası etkilerini değerlendirmek için ek çalışmalar yapılması gerekmektedir.

SONUÇ

Bu çalışma, 2012-2022 yılları arasında göçmen temsili ve bu temsildeki değişimleri incelemeyi amaçlamaktadır. Suriyeli göçmenler, medya haberlerinde genellikle "mağdur ve mazlum" olarak kodlanırken, yerel halk "yardım eden" bir konumda ele alınmıştır. Bu yaklaşım, toplumda yardımseverliği teşvik etmektedir. Dışlayıcı ve küçük düşürücü haberlerin azlığı, genel olarak hoşgörülü bir tutumun hâkim olduğunu göstermektedir.

2018 itibarıyla medyada güvenlik ve iç işlerine dair haberlerin öne çıkması dikkat çekicidir. Bu değişim, Suriyelilerin artık "misafir" olarak görülmemesi ve toplumsal entegrasyonda daha aktif roller üstlenmeleriyle ilişkilidir. Göçmenler, iş kurma, siyasi hayata katılma ve söz hakkı elde etme gibi alanlarda daha görünür hale gelmiştir. Ancak, medyada muhtaçlık algısı hâlâ baskındır. Eğitimde ise 2012'den itibaren etkinlikler, karne ve diploma törenleri gibi haberlerle olumlu bir temsil sunulmuştur. Ancak 2018 sonrası bu tür haberlerin azalması, göçmenlerin eğitim ve sosyal uyum konularında daha az gündeme geldiğini göstermektedir. Göçmenlerin isimlendirilmesindeki kavramsal belirsizlikler ise kavramların anlamlarının bilinmediğini ve muallakta kaldığını göstermektedir.

Yerel medya, göçmenlere yönelik önyargıları önlemek ve halk arasında dayanışmayı teşvik etmek gibi roller üstlenerek, toplumsal barışın korunmasına ve sosyal uyumun güçlenmesine zemin hazırlar. Böylece Osmaniye yerel basınının göçmenlere yaklaşımı olumlu olmuştur. Osmaniye'liler, genellikle yardım eden ve destek olan kişiler olmuştur. Göçmen temsiliinde yıllara göre bazı değişiklikler olsa da dışlayıcı bir tutum benimsenmediği anlaşılmaktadır. Osmaniye evreninde, Suriyelilere yönelik nefret söyleminin bulunmaması, Osmaniye'lilerin duruma bakışları hakkında olumlu bir fikir vermektedir.

KAYNAKÇA

Akın, M. H., & Bozbaş, G. (2020). Suriye'den Türkiye'ye Göçün Sosyolojik Sonuçları: Suriyeli Göçmenler Üzerine Uygulamalı Bir Saha Araştırması. *Liberal Düşünce Dergisi*, 25(97), 47-65. <https://doi.org/10.36484/liberal.692459>

Arslan, A. (2004). Medyanın Birey, Toplum ve Kültür Üzerine Etkileri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(1).

Aydın, D. (2016). Göstergebilim ve Sinemada Propaganda Kodları. *Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi*(43).

Ayhan, B., Livberber, T., & Baloğlu, E. (2018). Dijital Medyada Göçmen Sunumu. *In 7. Uluslararası Çin'den Adriyatik'e Sosyal Bilimler Kongresi*, Bakü, 188-201.

Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388.

Boztepe, V. (2017). Televizyon Haberlerinde Suriyeli Mültecilerin Temsili. *Ankara Üniversitesi İlel Dergisi*, 4(1), 91-122.

Civelek, M., & Oğuz, T. (2020). Göstergebilimin Kuramsal Açından İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Alanya Akademik Bakış*, 4(3), 771-787.

Civelek Oruç, C. O., & Türkay, O. (2018). Türkiye tanıtım afişlerinin göstergebilimsel bir analizi: Home of Turkey afişleri örneği. *Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 8(2), 312-328.

Çevik, H., & Buz, S. (2022). Sosyo-Kültürel Entegrasyon ve Aidiyet: Ankara'daki Suriyelilerin Deneyimleri Bağlamında Bir Değerlendirme. *Toplum Ve Sosyal Hizmet*, 33(2), 509-536. <https://doi.org/10.33417/tsh.1051734>

Demir, Ş., & Ceylan, M. A. (2022). Osmaniye Şehrinin Nüfus Özellikleri. *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4(1), 26-59. <https://doi.org/10.54990/okufed.1129464>

Doğaner, A. (2021). Kültürel Bir Olgu Olarak Osmaniye'de Suriye'den Göç Edenlerle Evlilikler. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 14(33), 24-38.

Duman, T. (2019). Toplumsal Uyum İçin Eğitimin Önemi: Türkiye'deki Suriyeliler Örneği. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*(41), 343-368. <https://doi.org/10.21497/sefad.586638>

Efe, H. (2018). Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye'de Yaşanan Göçler ve Etkileri. *Sosyal Bilimler Metinleri*, 01.

Ekici, S., & Tuncel, G. (2016). Göç ve İnsan. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 9-22. <https://doi.org/10.20493/bt.71783>

Ekşi, H., Çiftçi, M., Yaman, N., Parlak, S. Dinçer, M., Ulaş, E., Ulusoy, M. A. (2016). Almanya'da Yaşayan Türkiye Kökenli Göçmenlerin Yeniden Yaşam İnşası. *Middle East Journal of Refugee Studies*, 1(2), 5-48. <https://doi.org/10.12738/mejrs.2016.1.2.0001>

Ekşi, H., Ulusoy, M. A., Toprak, M. (2018). Köy Paydaşları Katılımlı Değerler Eğitimi: Bir Eylem Araştırması. *İnsan Ve Toplum*, 8(4), 125-154.

Ersoy, A. F., & Ala, M. (2019). Suriyeli Sığınmacı ve Mültecilere İlişkin Görüşler: Osmaniye'de Nitel Bir Araştırma. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 54(3), 1343-1356.

Gezik, Z. (2022). Suriyeli Göçmenlerin Anaakım Medyada Temsili. *Journal of Communication Science Researchs*, 2(2), 135-153.

Göç İdaresi Başkanlığı. (2024). Geçici Korumamız Altındaki Suriyeliler. URL: <https://www.goc.gov.tr/gecici-korumamiz-altindaki-suriyeliler>

Göker, G., & Keskin, S. (2015). Haber Medyası ve Mülteciler: Suriyeli Mültecilerin Türk Yazılı Basınındaki Temsili. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 41, 229-256.

Göktuna Yaylacı, F. (2017). Eskişehir Yerel Basınında "Mülteciler" ve "Suriyeliler." *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 20(1), 1-40. <https://doi.org/10.18490/sosars.308638>

Gölcü, A., & Dağlı, A. N. (2017). Haber Söyleminde 'Öteki'yi Aramak: Suriyeli Mülteciler Örneği. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*(28), 11-38. <https://doi.org/10.31123/akil.437410>

Güler, A. (2021). Göç Olgusunun Çok Boyutlu Etkileri ve Türkiye'ye Yansımaları. *Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(2), 218-239. <https://doi.org/10.53306/klujfeas.943416>

Güloğlu, M. F. (2021). Nitel Desenli Göç Araştırmalarında Yöntem Sorunları. *Ortadoğu Ve Göç*, 11(2), 292-331. <https://doi.org/10.31834/ortadoguvegoc.1015073>

Güloğlu, M. F. (2022). Mülteciliğe Tutulmak: Fenomenolojik Bir Düşünüm. *Uluslararası Göç ve Mültecilik*, 165.

Günay, E., Atılğan, D., & Serin, E. (2017). Dünya'da ve Türkiye'de Göç Yönetimi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(2), 37-60.

İl Göç İdaresi Başkanlığı. (2013). 2013 Yıllık Göç Raporu. URL: https://www.goc.gov.tr/kurumlar/goc.gov.tr/YillikGocRaporlari/2013_yillik_goc_raporu.pdf

İnan, A. M. (2013). The Effect of settlement duration on integration levels of Turkish Immigrants in Australia. *Turkish Journal of Sociology*, 2, 3(27), 273-293.

Kahveci, H., & Paksoy, A. F. (2021). Türk Basınında Türkiye'deki Sığınmacıların Eğitimi: Suriyeliler Örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(1), 337-358. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.960119>

Kara, E. Ş., & Yılmaz, M. B. (2015). Malatya Yerel Basınında Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Haberlerin İncelenmesi. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, 6(2), 54-69.

- Karakaya, H. (2020). Türkiye’de Göç ve Etkileri. *Fırat Üniversitesi Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 4(2), 93-130.
- Karasu, M. A. (2018). Türkiye’ye Yönelik Dış Göçler, Suriyeli Sığınmacı Göçü ve Etkileri. *Paradoks Ekonomi Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 14(1), 21-41.
- Livberber, T. (2021). Suriyeli Sığınmacıların Türk Basınında Temsili: Haberler Üzerine Eleştirel Bir Analiz. *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(4), 1003-1028.
- Pandır , M. (2021) Mülteci Temsillerinde Kültürel Farklılık İnşası ve Toplumsal Kabule Etkileri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(2), 348-364.
- Pandır, M., Efe, İ., & Paksoy, A. F. (2016). Türk Basınında Suriyeli Sığınmacı Temsili Üzerine Bir İçerik Analizi / A Content Analysis on the Representation of Syrian Asylum Seekers in the Turkish Press. *Marmara İletişim Dergisi*(24), 1-26.
- Saçan, S. (2017). Aydın Halkının Suriyeli Göçmenlere Yönelik Bakış Açısının İncelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1(1), 28-38.
- Şahin, M., & Eşici, H. (2020). Türkiye’de Yaşayan Göçmenler ile Türklerin Birlikte Yaşam Kültürü: Değerler, Fırsatlar, Engeller. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(22), 72-99. <https://doi.org/10.33692/avrasyad.647200>
- Şen, F. (2017). Bir ‘Öteki’ Olarak Mülteciler: Suriyeli Mültecilerin Anaakım ve Alternatif Medyada Temsili. *Atatürk İletişim Dergisi*, (12), 27-42.
- Sönmez Öz, E., & İşeri, K. (2024). Tahar Ben Jelloun’un “Ülkemde” Yapıtına Göstergebilimsel Bir Yaklaşım. *Dokuz Eylül Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 11(1), 249-270.
- Tezcan, A. M. (2023). Uluslararası göç hukuku. Göç Ansiklopedisi (Ed. Y. Özkaya, V. Erat, K. Demirci, A. Duran). Ankara: Nobel, 383-386.
- Tiryaki, S. (2022). Türk Basınında Göçmen, Sığınmacı ve Mülteci Haberleri Üzerine Bir İnceleme. *Kültür Araştırmaları Dergisi*, 15, 124-156. <https://doi.org/10.46250/kulturder.1188891>
- Tuncel, G., & Ekici, S. (2019). Göçün Siyasal Etkisi: Suriyeli Göçmenlerin Türkiye Siyasetine Etkisi. *Birey Ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 48-72. <https://doi.org/10.20493/birtop.648831>
- Türk, E. (2019). Batman Yerel Basınında Göçmenlerin Temsili Üzerine Bir Analiz. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 8(4), 2975-3000.
- Türkeş-Kılıç, S. (2018). Avrupa Komşuluk Politikasında Uluslararası Göçün Güvenikleştirilmesi. *Mukaddime*, 9(3), 1-20. <https://doi.org/10.19059/mukaddime.470606>
- Uluslararası Göç Örgütü (IOM). (2009). Uluslararası göç hukuku: Sözlük (2. baskı). URL: https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml31_turkish_2ndedition.pdf
- Varol, A. (2023). Türk Basınında Göç ve Sığınmacı Temsili. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (52), 92-108. <https://doi.org/10.52642/susbed.1341670>
- Yeter, E. (2018). Suriyeli Göçmen Kadınların Dini- Kültürel Kimlik Oluşturmalarında Yerel Dini Kültürün Etkisi. *Antakiyat*, 1(1), 99-126
- Yıldırım, S., & İyem, C. (2017). Suriyeli Sığınmacıların Toplumsal Kabul ve Uyum Sürecine İlişkin Bir Araştırma. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*(2), 107-126.
- Yolçu, N. (2019). Yerel Basında Suriyeli Sığınmacıların Haber ve Okur Yorumlarındaki Temsillerinin Karşılaştırılmalı Analizi. *Selçuk İletişim*, 12(2), 846-878. <https://doi.org/10.18094/josc.596316>